

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ**

Економічна теорія

**ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

підготовки _____ **бакалавр**
(рівень вищої освіти)

галузь знань _____ **24 Сфера обслуговування**
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності _____ **241 Готельно-ресторанна справа**
(шифр і назва спеціальності)

Навчальна програма з дисципліни «Економічна теорія» для студентів спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа.

II семестр (денна форма навчання), I семестр (заочна форма навчання)

Розробник: доцент кафедри, к.е.н. Гуль І.Г.

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри економіки та менеджменту

Протокол від «_____» _____ 201__ року № __

Завідувач кафедри економіки та менеджменту

_____ (підпис) (Н.Ф. Павленчик) (прізвище та ініціали)

Навчальна програма затверджена на засіданні ради факультету туризму

Протокол від «_____» _____ 201__ року № __

Голова _____ (підпис) (В.З. Холявка) (прізвище та ініціали)

Навчальна програма затверджена на засіданні ради факультету післядипломної та заочної освіти

Протокол від «_____» _____ 201__ року № __

Голова _____ (підпис) (О.Ю. Сидорко) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Економіка є найважливішою сферою життєдіяльності суспільства і кожного окремого індивіда. Без економіки існування людського суспільства було б неможливе. Кожна людина, починаючи з дитинства, щодня стикається з різними економічними явищами. Це купівля товарів, отримання зарплати чи стипендії, користування грошима, одержання кредиту тощо. Такі економічні явища, як інфляція, податки, кризи, безробіття, впливають на умови існування кожної людини. Крім того, існування багатьох видів злочинності теж безпосередньо пов'язане з економікою. І тому, хоч би чим займалася людина, їй не може бути байдужим стан економіки.

В умовах трансформації економіки України, появи нових форм господарювання, поширення глобальних тенденцій на національні господарства виникає потреба в постійному оновленні економічних знань, науковому обґрунтуванні моделей, тенденцій і закономірностей економічного розвитку. Без глибокого вивчення та розуміння основ економічної теорії досягти такої мети неможливо.

Програма вивчення навчальної дисципліни «Економічна теорія» складена відповідно до освітньої програми рівня вищої освіти «бакалавр», спеціальності 241 Готельно-ресторанна справа.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Економічна теорія» є сфера розумової діяльності людини, функцією якої є пізнання та систематизація об'єктивних знань про закони і принципи розвитку реальної економічної дійсності.

МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік навчальних дисциплін, на яких базується дана дисципліна

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Загальні основи економічного розвитку суспільства та функціонування ринкової економіки

Змістовий модуль 2. Національна економіка та державне регулювання макроекономічних процесів

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Економічна теорія» є формування у студентів економічного мислення, опанування основних економічних законів, методів пізнання економічних явищ та процесів; засвоєння студентами системи економічних знань, на яких базується сучасний макроаналіз; набуття навичок дослідження агрегованих показників економічного та соціального розвитку національної економіки шляхом використання універсального інструментарію та макроекономічного моделювання.

1.2. Основні завдання дисципліни «Економічна теорія» полягають у здобутті студентами перших економічних знань про господарський механізм, економічний розвиток, виробничі відносини та види виробництва, про соціально-економічний устрій суспільства та фінансові відносини в суспільстві; вивченні ключових положень базових макроекономічних теорій, ринкових механізмів та механізмів макроекономічної політики щодо регулювання економіки; набуття вмінь аналізувати результати функціонування національної економіки та оцінювати ефективність економічної політики держави.

1.3. Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні:

знати:

- історичні аспекти зародження та розвитку економічної науки;
- предмет і метод економічної теорії;
- причинно-наслідкові зв'язки, які відображають економічні закони: закони грошового обігу, закон попиту та пропозиції, закон вартості та інші;
- соціально-економічні відносини у суспільстві та їх особливості у різних економічних системах;
- основні засади функціонування ринкової економіки;
- виробництво, розподіл та перерозподіл вартості, роль ринку і держави у цих процесах;
- основні показники та індикатори макроекономічного розвитку;
- базові моделі рівноваги;
- механізм складових макроекономічної політики: фіскальної, монетарної, зовнішньоекономічної, соціальної тощо.

вміти:

- на основі аналізу наявних споживчих благ, використовуючи класифікаційні ознаки, класифікувати та визначати потреби суспільства;
- враховувати основні економічні закони в процесі професійної діяльності;
- обґрунтовувати доцільність застосування теоретичних моделей ринкової економіки в практичній діяльності;

- за результатами аналізу законодавчо-нормативних актів України, використовуючи макроекономічні моделі, за допомогою зіставлення та порівняння приймати професійні рішення, адекватні державній економічній політиці;

- на основі аналізу наявних економічних та природних ресурсів, застосовуючи моделі альтернативних витрат, за допомогою зіставлення та порівняння визначати альтернативні варіанти використання економічних ресурсів.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 год / 4 кредити ECTS.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Загальні основи економічного розвитку суспільства та функціонування ринкової економіки

ТЕМА 1. Економічна теорія як наука

Економіка як сфера господарської діяльності людей. Економіка як наука. Походження термінів «економіка», «політична економія» та «економіко». Предмет економічної теорії. Функції економічної теорії. Нормативна та позитивна економічна теорія. Економічне мислення та його форми. Економічна політика. Методи пізнання економічних процесів і явищ. Загальнонаукові та специфічні методи економічного дослідження. Економічні закони та категорії. Об'єктивні економічні закони.

ТЕМА 2. Економічні потреби та виробничі можливості суспільства

Економічні потреби та інтереси як головні рушійні сили економіки. Класифікація потреб. Піраміда потреб Маслоу. Загальна та часткова корисність блага. Трудова діяльність як спосіб розв'язання суперечностей між потребами та обмеженими ресурсами. Закону спадної граничної корисності. Крива граничної корисності. Економічні інтереси та їх види. Виробництво та його основні ресурси (фактори). Види виробничих ресурсів. Продуктивні сили і виробничі відносини. Теорії розвитку продуктивних сил. Сучасні фактори виробництва. Межа виробничих можливостей та проблема економічного вибору. Абсолютна та відносна обмеженість ресурсів. Економічний вибір. Виробничі можливості та крива виробничих можливостей. Закон зростання альтернативної вартості. Результат та ефективність виробництва

ТЕМА 3. Суспільний поділ праці та економічні системи суспільства

Суспільне виробництво та суспільний поділ праці як економічна основа ефективної організації виробництва. Сутність та структура суспільного виробництва. Матеріальне та нематеріальне виробництво. Суспільний поділ праці: кооперація праці та виробнича кооперація. Основні рівні суспільного поділу праці. Фактори розвитку суспільного поділу праці та продуктивність праці. Форми організації суспільного виробництва та обміну. Натуральне виробництво.

Товарне виробництво та умови його виникнення. Типи товарного виробництва. Сутність та основні фази суспільного відтворення. Товарний обмін та його роль в економіці. Товар та його властивості. Теорії вартості. Економічна система суспільства: поняття, структура та основні риси. Основні підходи до визначення економічної системи. Властивості економічних систем. Структурні елементи економічної системи. Типи економічних систем та їх характеристика. Національні моделі ринкових систем

ТЕМА 4. Теорія грошей та грошового обігу

Природа, види та роль грошей. Теорії виникнення грошей. Сутність і функції грошей. Основні види грошей у сучасній економіці. Грошова система: сутність, структура, види. Грошова маса та закон грошового обігу. Швидкість обігу грошей. Рівняння обігу грошей І. Фішера. Грошові реформи: сутність та види.

ТЕМА 5. Ринок та ринкова економіка. Ринковий механізм функціонування економіки

Поняття ринку. Ринок як економічна категорія. Ринкова економіка. Функції та умови ефективного функціонування ринку. Об'єкти та суб'єкти ринкових відносин. Кругообіг ресурсів, товарів і грошей в ринковій економіці. Система види ринків. Ринкова інфраструктура. Поняття ринкового попиту. Закон попиту. Парадокси Гіффена та Веблена. Цінові та нецінові фактори, що впливають на попит. Еластичність як поняття. Еластичність попиту за ціною, доходом та перехресна еластичність попиту. Види цінової еластичності попиту. Поняття ринкової пропозиції. Закон пропозиції. Цінові й нецінові фактори, що впливають на пропозицію. Еластичність пропозиції за ціною. Види цінової еластичності пропозиції. Взаємозв'язок попиту та пропозиції. Закон попиту і пропозиції. Рівноважна ціна. Ринкова рівновага.

ТЕМА 6. Конкуренція і монополія в ринковій економіці

Конкуренція як структура ринку та раціональна поведінка суб'єктів. Основні умови виникнення конкуренції. Позитивні та негативні риси конкуренції. Функції конкуренції. Закон конкуренції. Види та методи економічної конкуренції. Досконала і недосконала конкуренція: особливості та роль в економіці. Суттєві риси монополістичної конкуренції. Ознаки ринку олігополії. Ринок чистої монополії. Монополія як результат концентрації та централізації виробництва. Види, форми наслідки монополії. Природні та адміністративні монополії. Штучні монополії. Основні форми монополістичних об'єднань. Конкурентна та антимонопольна політика.

ТЕМА 7. Капітал, витрати та прибуток підприємства

Капітал як фундаментальна категорія ринкової економіки. Теорії виникнення капіталу. Основні форми капіталу. Капітал підприємства, його джерела та структура. Види та джерела формування капіталу підприємства. Кругообіг виробничого капіталу. Основний та оборотний капітал. Амортизація

капіталу. Витрати підприємства, їх економічна природа та види. Крива витрат виробництва. Умовно-постійні, змінні та загальні витрати підприємства. Середні витрати підприємства. Закон спадної граничної продуктивності. Доходи та прибуток підприємства. Види доходів підприємства. Структура валового доходу. Економічний та бухгалтерський прибуток підприємства. Основні функції прибутку та шляхи максимізації прибутку.

ТЕМА 8. Доходи населення. Ринок праці та заробітна плата

Доходи населення: види та джерела формування. Класифікація доходів населення. Диференціація населення за рівнями споживання. Прожитковий мінімум. Розподіл доходів. Диференціація доходів населення. Причини нерівномірності розподілу доходів населення. Крива Лоренцо та коефіцієнт (індекс) Джині. Оптимум Парето. Заробітна плата як основна форма доходу населення. Економічна сутність заробітної плати. Заробітна плата і вартість робочої сили. Номінальна і реальна заробітна плата. Функції заробітної плати. Форми і системи заробітної плати. Тарифна система. Мінімальна заробітна плата, її функції та особливості встановлення. Суть та особливості ринку праці. Основні суб'єкти та об'єкт ринку праці. Механізм ринку праці. Попит і пропозиція праці. Модель конкурентного ринку праці

Змістовий модуль 2. Національна економіка та державне регулювання макроекономічних процесів

ТЕМА 9. Національна економіка та оцінка її результатів

Поняття національної економіки та її структура. Економічні проблеми національної економіки. Економічний кругообіг та економічна рівновага. Поняття національного продукту та способи його виміру. Проблеми визначення результативних макроекономічних показників. Система балансу народного господарства. Система національних рахунків та принципи розрахунку. Поняття про валовий внутрішній продукт та проміжний продукт. Виробничий метод розрахунку ВВП. Метод кінцевого використання. Розподільчий метод розрахунку ВВП. Реальний і номінальний ВВП. Національний дохід та національне багатство. Структура національного багатства. Економічна та соціальна ефективність національної економіки. Система показників економічної ефективності національної економіки. Система показників соціальної ефективності національної економіки. Якість життя та основні показники рівня життя населення. Поняття тіньової економіки. Види тіньової економіки. Причини переходу економіки у «тінь». Методи оцінювання масштабів тіньової економіки. Наслідки поширення тіньової економіки.

ТЕМА 10. Економічне зростання та цикли ділової активності

Економічний розвиток як тенденція. Основні критерії визначення стану розвитку економіки. Форми економічної динаміки. Основні показники економічної динаміки. Основні фактори (джерела) економічного зростання. Екстенсивне економічне зростання. Інтенсивне економічне зростання. Позитивні

та негативні наслідки економічного зростання. Економічний цикл та його фази. Основні індикаторами перебігу економічного циклу. Теорії економічного циклу. Види економічних циклів.

ТЕМА 11. Ринок робочої сили. Безробіття та інфляція

Ринок праці та механізм його функціонування. Попит, пропозиція і рівновага на ринку праці. Класична теорія ринку праці. Кейнсіанська теорія ринку праці. Теорія гнучкого ринку праці. Структура населення країни за ознаками зайнятості і безробіття. Основні форми зайнятості. Класична теорія безробіття. Марксистська теорія безробіття. Кейнсіанська теорія безробіття. Основних видів безробіття. Абсолютні та відносні показники безробіття. Природне безробіття та повна зайнятість. Масштаби безробіття та його наслідки. Закон Оукена. Інфляція та її наслідки. Темп інфляції та його обчислення. Види інфляції залежно від її темпів. Інфляція попиту та інфляція витрат, очікувана та неочікувана інфляція. Соціально-економічні наслідки інфляції. Стагфляція. Взаємозв'язок безробіття та інфляції. Крива Філіпса.

ТЕМА 12. Державне регулювання макроекономічних процесів

Держава в економічному кругообігу. Модель економічного кругообігу в умовах змішаної економіки. Відносини держави з іншими суб'єктами економічного кругообігу. Вплив держави на економічний кругообіг. Вплив держави на економічну рівновагу. Чисті податки і трансформація функції споживання. Модель економічної рівноваги за методом «видатки — випуск». Державні та національні заощадження. Модель економічної рівноваги за методом «вилучення — ін'єкції» на базі сукупних і приватних інвестицій.

ТЕМА 13. Фінансова система, податки та державний борг

Поняття фінансів та фінансової системи. Основні функції фінансів. Суб'єкти та об'єкти фінансової системи. Сутність податків та їх природа. Характеристика основних складових оподаткування. Податкова система держави. Основні види податків. Функції податків. Головні проблеми, що постають при формуванні ефективної податкової системи. Крива Лафера. Принципи ефективного оподаткування. Поняття про державний бюджет. Рівні державних бюджетів. Основні джерела доходів бюджету держави. Основні напрямки видатків державного бюджету. Форми виплат із державного бюджету. Варіанти формування державного бюджету. Причини виникнення дефіциту державного бюджету. Способи покриття бюджетного дефіциту. Державний борг та його види.

ТЕМА 14. Кредитно-банківська система країни

Поняття банку та історичні аспекти їх виникнення. Сутність кредитно-банківської системи та її рівні. Комерційний банк та його види. Небанківські кредитно-фінансові інституції. Пенсійні та інвестиційні фонди. Типи банківських систем. Функції Центрального банку країни. Основні функції комерційних банків. Операції комерційного банку. Види банківських рахунків. Норма банківських резервів. Види банківських резервів. Депозитний (кредитний) мультиплікатор.

Головні завдання Центрального банку як регулятора. Інструменти монетарного регулювання економіки. Моделі грошово-кредитної політики Центрального банку. Політика «дешевих грошей». Політика «дорогих грошей».

ТЕМА 15. Зовнішньоекономічна діяльність країни

Поняття платіжного балансу країни. Статті платіжного балансу. Поняття валюти та функції валютних курсів. Котирування валютних курсів та їх види. Фіксовані, вільно плаваючі та змішані валютні курси. Реальний валютний курс.

3. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Дзюбик С.Д. Основи економічної теорії: Навч. посіб. / С.Д. Дзюбик, О.С. Ривак. – 3-тє вид., переробл. і доповн. - К.: Знання, 2014. - 423 с.
2. Економічна теорія: навч. посіб. / Л.С. Шевченко, О.А. Гриценко, О.С. Марченко та ін.; за заг. ред. Л.С. Шевченко. – Х.: Право, 2016. – 268 с.
3. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / за ред. В.Д. Базилевича.; - 9-те вид., доповн. - К.: Знання, 2014. - 710 с.
4. Макроекономіка: навч. посібник / за ред. В.П. Решетило. – Харків: ХНАМГ, 2013. — 295 с.
5. Сірко А.В. Економічна теорія. Політекономія: навч. посіб. / А.В. Сірко - К.: «Центр учбової літератури», 2014. - 416 с.
6. Яковчук В.П. Економічна теорія: навч. посібник / В.П. Яковчук. - 3-тє вид., перероблене. -К.: Видавництво Ліра-К, 2015. - 408 с.

Допоміжна

1. Білецька Л.В. Економічна теорія (Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка): Навч. пос. / Л.В. Білецька, О.В. Білецький, В.І. Савич. - 2-ге вид. перероб. та доп. - К.: Центр учбової літератури, 2009. — 688 с.
2. Економічна теорія: вступ, макроекономіка, мікроекономіка. Навч. посібник / За ред. З.Г. Ватаманюка та О.З. Ватаманюка. - Львів: «Інтелект-Захід», 2008. - 540 с.
3. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича. - К.: Знання, 2012. - 206 с.
4. Історія економіки та економічної думки: Навч. посібник / За ред. С.В. Степаненка. - К.: КНЕУ, 2010. - 743 с.
5. Калініченко О. В. Макроекономіка. Практикум: Навч. посіб / О.В. Калініченко, О.Д. Плотник. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 656 с.
6. Лисенко С.М. Основи економічної теорії. Практикум. Навчальний посібник / С.М. Лисенко, Я.О. Ляшок. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. – 268 с.
7. Макроекономіка: підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2004. - 851 с.

8. Отрошко О.В. Основи економічної теорії: Навч. посіб. / О.В. Отрошко; 2-ге вид., перероб. та доп.; Рекомендовано МОН. - К.: Знання, 2013. - 334 с.

9. Рібун Л.В. Основи економічної теорії: навч. посібник / Л.В. Рібун. – Львів: Камула, 2017. – 408 с.

10. Савченко А.Г. Макроекономіка: підручник / А.Г. Савченко. – 2 вид., без змін. – К.: КНЕУ, 2007. – 448 с.

11. Талавиря М.П. Макроекономіка: [Навчальний посібник] / Гойчук О.І., Талавиря М.П., Ожелевська Т.С. – Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2011. – 560 с.

Інформаційні ресурси інтернет

1. Державний комітет статистики України. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.

2. Європейський центральний банк. – Режим доступу: www.ecb.europa.eu.

3. Законодавство України. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua.

4. Міжнародний центр перспективних досліджень. – Режим доступу: www.icps.kiev.ua.

5. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. – Режим доступу: www.me.gov.ua.

6. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua.

7. Національний банк України. – Режим доступу: www.bank.gov.ua.

8. Світовий банк. – Режим доступу: www.worldbank.org.

9. Центр соціально-економічних досліджень. – Режим доступу: www.case-ukraine.com.ua.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та семінарських занять в усній та письмовій формах.

1. Опитування.

2. Перевірка завдань для самостійної роботи.

3. Перевірка матеріалів самопідготовки.

4. Виконання завдань практичних занять.

Підсумковий контроль – екзамен (II семестр – денна форма; I семестр – заочна форма навчання).

Екзаменаційні вимоги

1. Походження поняття «економіка» та його значення

2. Основні етапи розвитку економічних знань

3. Походження термінів «економіка», «політична економія» та «економікс»

4. Дайте характеристику основним підходам до визначення предмету економічної теорії

5. Види економічної теорії та їх характеристика

6. Характеристика основних функцій економічної теорії
7. Поняття методу та методології економічної теорії
8. Загальнонаукові та специфічні методи економічного дослідження
9. Сутність понять «категорії», «принципи» та «закони» економічної теорії
10. Види та система економічних законів
11. Поняття «потреби» та їх класифікація
12. Класифікація потреб за А. Маслоу
13. Особливості людських потреб та крива граничної корисності
14. Поняття «інтерес»: види та особливості
15. Виробництво та види виробничих ресурсів
16. Характеристика основних підходів до класифікації факторів виробництва
17. Фактори сучасного виробництва
18. Виробничі можливості та крива виробничих можливостей
19. Результат та ефективність виробництва
20. Суспільний поділ праці: кооперація праці та виробнича кооперація
21. Основні рівні суспільного поділу праці
22. Фактори розвитку суспільного поділу праці та продуктивність праці
23. Натуральне виробництво та основні його риси
24. Товарне виробництво: основні риси та умови його виникнення
25. Сутність та основні фази суспільного відтворення
26. Товар та його властивості
27. Характеристика основних теорій вартості товару
28. Основні підходи до визначення економічної системи та її властивості
29. Характеристика структурних елементів економічної системи
30. Типи економічних систем та їх характеристика
31. Сутність та структура суспільного виробництва
32. Сутність та функції грошей
33. Види грошей. Номінальна і реальна вартість грошей
34. Основні види грошей у сучасній економіці
35. Характеристика основних теорій грошей
36. Поняття грошової системи та основні його елементами
37. Типи грошових систем
38. Грошова маса та структура грошової маси
39. Характеристика грошових агрегатів
40. Швидкість обігу грошей. Рівняння обігу грошей І. Фішера
41. Сутність грошової реформи та основні методи грошових реформ
42. Повні та часткові грошові реформи
43. Поняття ринку як економічної категорії
44. Характеристика основних функцій ринку в сучасній економіці
45. Умови ефективного функціонування ринкової системи
46. Об'єкти та суб'єкти ринкових відносин
47. Кругообіг ресурсів, товарів і грошей в ринковій економіці
48. Види ринків та ринкова інфраструктура

49. Поняття ринкового попиту. Закон попиту та крива попиту
50. Сутність парадоксів Гіффена та Веблена
51. Нецінові фактори, що впливають на попит
52. Еластичність попиту та його види
53. Види цінової еластичності попиту
54. Поняття ринкової пропозиції. Закон пропозиції та крива пропозиції
55. Цінові фактори, що впливають на пропозицію
56. Нецінові фактори, що впливають на пропозицію
57. Види цінової еластичності пропозиції
58. Взаємозв'язок попиту та пропозиції. Ринкова рівновага та ринкова ціна
59. Характеристика закону попиту і пропозиції
60. Сутність конкуренції та основні умови її виникнення конкуренції
61. Характеристика позитивних рис конкуренції
62. Характеристика негативних рис конкуренції
63. Основні функції конкуренції та закон конкуренції
64. Основні види економічної конкуренції
65. Методи цивілізованої конкуренції
66. Методи нецивілізованої конкуренції
67. Характеристика ринку чистої конкуренція
68. Основні риси монополістичної конкуренції
69. Основні риси олігополістичної конкуренція
70. Характеристика ринку чистої монополії
71. Поняття монополії та її види
72. Основні форми монополістичних об'єднань
73. Конкурентна та антимонопольна політика держави
74. Сутність поняття «капітал». Основні теорії походження капіталу
75. Характеристика основних форм капіталу
76. Види та джерела формування капіталу підприємства
77. Кругообіг виробничого капіталу. Основний та оборотний капітал
78. Сутність та види амортизації капіталу
79. Економічна сутність витрат та їх види
80. Умовно-постійні, змінні та загальні витрати підприємства
81. Економічна сутність доходу. Види доходів підприємства
82. Економічний та бухгалтерський прибуток підприємства
83. Основні функції прибутку та шляхи максимізації прибутку
84. Класифікація доходів населення
85. Функції доходів населення та диференціація населення за рівнями споживання
86. Сутність розподілу доходів населення
87. Причини нерівномірності розподілу доходів населення. Крива Лоренца
88. Економічна сутність заробітної плати
89. Номінальна і реальна заробітна плата
90. Функції заробітної плати

91. Форми і системи заробітної плати
92. Сутність ринку праці, суб'єкти та функції ринку праці
93. Характеристика попиту і пропозиція праці
94. Модель конкурентного ринку праці
95. Поняття національної економіки та її структура
96. Економічні проблеми національної економіки
97. Економічний кругообіг та економічна рівновага
98. Поняття національного продукту та способи його виміру
99. Система балансу народного господарства
100. Система національних рахунків та принципи розрахунку
101. Поняття про валовий внутрішній продукт та проміжний продукт
102. Виробничий метод розрахунку ВВП
103. Характеристика методу кінцевого використання для розрахунку ВВП
104. Розподільчий метод розрахунку ВВП
105. Національний дохід та національне багатство
106. Структура національного багатства
107. Система показників економічної ефективності національної економіки
108. Система показників соціальної ефективності національної економіки
109. Якість життя та основні показники рівня життя населення
110. Поняття тіньової економіки. Види тіньової економіки
111. Причини переходу економіки у «тінь». Методи оцінювання масштабів тіньової економіки. Наслідки поширення тіньової економіки
112. Основні критерії визначення стану розвитку економіки
113. Форми економічної динаміки. Основні показники економічної динаміки.
114. Основні фактори (джерела) економічного зростання
115. Екстенсивне та Інтенсивне економічне зростання
116. Позитивні та негативні наслідки економічного зростання
117. Економічний цикл та його фази
118. Теорії економічного циклу
119. Види економічних циклів
120. Ринок праці та механізм його функціонування
121. Попит, пропозиція і рівновага на ринку праці
122. Структура населення країни за ознаками зайнятості і безробіття
123. Основні форми зайнятості
124. Основні види безробіття
125. Масштаби безробіття та його наслідки. Закон Оукена
126. Інфляція та її наслідки. Темп інфляції та його обчислення
127. Види інфляції залежно від її темпів
128. Соціально-економічні наслідки інфляції
129. Держава в економічному кругообігу
130. Модель економічного кругообігу в умовах змішаної економіки
131. Вплив держави на економічний кругообіг
132. Державні та національні заощадження
133. Поняття фінансів та фінансової системи

134. Основні функції фінансів
135. Суб'єкти та об'єкти фінансової системи
136. Сутність податків та їх природа
137. Характеристика основних складових оподаткування
138. Податкова система держави
139. Основні види податків
140. Функції податків
141. Головні проблеми, що постають при формуванні ефективної податкової системи
142. Крива Лафера. Принципи ефективного оподаткування.
143. Поняття про державний бюджет
144. Рівні державних бюджетів. Основні джерела доходів бюджету держави
145. Основні напрямки видатків державного бюджету
146. Форми виплат із державного бюджету
147. Причини виникнення дефіциту державного бюджету
148. Способи покриття бюджетного дефіциту. Державний борг та його види
149. Поняття банку та історичні аспекти їх виникнення
150. Сутність кредитно-банківської системи та її рівні
151. Комерційний банк та його види
152. Небанківські кредитно-фінансові інституції
153. Типи банківських систем
154. Функції Центрального банку країни
155. Основні функції комерційних банків
156. Операції комерційного банку. Види банківських рахунків
157. Норма банківських резервів. Види банківських резервів
158. Головні завдання Центрального банку як регулятора
159. Інструменти монетарного регулювання економіки
160. Моделі грошово-кредитної політики Центрального банку
161. Політика «дешевих грошей» та «дорогих грошей».
162. Поняття платіжного балансу країни
163. Статті платіжного балансу
164. Поняття валюти та функції валютних курсів
165. Котирування валютних курсів та їх види. Фіксовані, вільно плаваючі та змішані валютні курси